

NUME DE REFERINȚĂ AL FIZICII MODERNE ACADEMICIANUL ALEXEI SIMAȘCHEVICI LA 95 DE ANI

Născut la 27 iunie 1929, în orașul Chișinău.

Fizician, domeniile de cercetare: fizica semiconducătorilor și energia fotovoltaică.

Doctor habilitat în științe fizico-matematice (1979), profesor universitar (1980), membru corespondent (1989) și membru titular (1992) al Academiei de Științe a Moldovei.

Acum cinci ani, la 27 iunie 2019, în cadrul evenimentului de omagiere, academicianul Alexei Simașchevici a ținut o prelegere însoțită de imagini istorice, trecând în revistă parcursul vieții sale de nonagenar. Marea majoritate a celor prezenți atunci în Sala Azurie a Academiei de Științe a Moldovei a rămas profund impresionată de relatările profesorului Simașchevici. La vârsta de doar 12 ani, descendent în a patra generație dintr-o familie înstărită de intelectuali, în vara anului 1941, chiar din primele zile ale războiului, a nimerit în condiții extreme de supraviețuire, în scurt timp pomenindu-se vagabond, apoi elev la o școală de meserii din Tașkent (Uzbekistan), pierzând timp de 12 ani orice legătură cu mama. Evenimentele dramatice trăite de tânărul Alexei Simașchevici în acei ani grei sunt bine consemnate în articolul doamnei Tatiana Rotaru publicat pe site-ul AȘM (27.06.2022), la care fac referire.

Totuși, aș vrea să menționez, că Alexei Simașchevici și-a regăsit mama, refugiată pe atunci în România, grație unei alte mari personalități a AȘM, academicianului Sergiu Rădăuțanu. Relațiile de încredere între acești doi academicieni s-au păstrat până în anul 1998, când academicianul Sergiu Rădăuțanu s-a stins din viață.

După război Alexei Simașchevici a revenit la Chișinău, în anul 1947 a absolvit școala medie, apoi Facultatea de Fizică și Matematică (1952) și doctorantura Universității de Stat din Chișinău (1955). A trecut toate treptele pedagogice universitare de la asistent până la șef al Catedrei Fizica Semiconducătorilor de la Universitatea de Stat din Chișinău (1967–1995). Este fondator al școlii științifice naționale în domeniul științei

inței materialelor semiconductoare de tip II-VI și al heterostructurilor în baza lor. A elaborat și a predat timp de mai bine de 45 de ani cursuri normative și speciale, care au stat la baza formării tinerilor fizicieni, specialiști în domeniului fizicii, științei materialelor semiconductoare și fotovoltaice. În perioada aflării profesorului A. Simașchevici în fruntea catedrei au fost pregătiți peste 600 de specialiști, mulți dintre ei fiind cetățeni din Vietnam, Algeria, Siria, Cuba, Germania, Columbia, Mexic etc. În acest timp colaboratorii catedrei au susținut 7 teze de doctor habilitat și peste 50 de teze de doctor în științe.

Concomitent cu activitatea științifică și cea pedagogică, pe parcursul multor ani academicianul Alexei Simașchevici a deținut, pe baze obștești, funcția de președinte al Comitetului de Conducere al Fondului Copiilor din Republica Moldova, fiind și inițiatorul creării caselor de copii de tip familial. Pentru această activitate, de rând cu cea științifică și pedagogică, a fost distins cu „Ordinul Republicii”.

Din 1996 activitatea academicianului Simașchevici este strâns legată de Academia de Științe a Moldovei și, îndeosebi, de Institutul de Fizică Aplicată. În toate posturile deținute ca angajat al AȘM s-a bucurat de autoritate și stimă deosebită, manifestând principialitate, perseverență, intoleranță față de orice tentativă de a devia de la etica științifică și, concomitent, corectitudine impecabilă față de subalterni. Apetitudo sale de conducător, dar și cele diplomatice, au asigurat prevenirea multor situații de conflict, care, în acei ani grei pentru Academia de Științe a Moldovei și cercetarea din republică în general, păreau inevitabile.

Palmaresul realizărilor științifice ale academicianului Simașchevici include peste 600 de lucrări științifice publicate, inclusiv 5 monografii și 6 manuale, 30 de brevete de invenție obținute, 27 de doctori în științe fizico-matematice pregătiți sub conducerea sa, doi dintre care au susținut și tezele de doctor habilitat. Este distins cu titlul de „Om Emerit”, cu Premiul de Stat, decorat cu ordinele „Insigna de Onoare”, „Gloria Muncii”, cu Medalia „Meritul Civic”.

În februarie 2022, aflându-se la Kiev, nonagenarul Alexei Simașchevici, ca și 80 de ani în urmă, iarăși devine martor al unui război necruțător. De această dată declanșat de Federația Rusă. Cu greu, dar totuși a rezistat drumul anevoios spre Chișinău, pe care l-a parcurs împreună cu familia fiicei Olga într-o coloană de refugiați, drum care a durat peste 24 de ore (!).

Revenit acasă, spunea, profund întristat, că nu și-a imaginat să mai fi pățimit vreodată din cauza războiului. După toate suferințele din anii adolescenței, cetățeanul Alexei Simașchevici s-a format ca un ferm adept al păcii, făcând tot posibilul ca toate conflictele

societale – fie la nivel de relații personale, fie la nivel de mari colective –, să fie soluționate pe baza bunei înțelegeri...

La 27 iunie 2024, profesorul Alexei Simașchevici a sărbătorit într-un cerc familial cea de-a 95-a aniversare. Alături i-au fost familia, colegii de la Institutul de Fizică Aplicată, de la Secția de științe exacte și inginerști a AȘM, de la Facultatea de Fizică a Universității de Stat din Moldova. A fost o zi de amintiri frumoase, de comentarii elocvente din partea domnului academician, dar și de evocări din partea cercetătorilor, cadrelor didactice, tinerilor fizicieni.

Trecând de două ori prin suferințele conflagrațiilor, Alexei Simașchevici continue să ne îndrume să fim profesioniști, să învățăm, să fim verticali, onești, responsabili, dar și binevoitori, să fim optimiști și să credem în viitor. Și să păstrăm pacea.

La mulți ani, stimate Domnule academician Alexei Simașchevici!

Acad. Leonid CULIUC